

2-as simpoziumo pranešimas: **Suvoktas smurto patyrimas ir jaunesniųjų paauglių reflektvyioji funkcija**

Perceived experience of abuse and reflective functioning in young adolescents

Lina Gervinskaitė-Paulaitienė, Vilniaus universitetas, lina.gervinskaite@fsf.vu.lt
Rasa Barkauskienė, Vilniaus universitetas, rasa.barkauskiene@fsf.vu.lt

Reflektvyioji funkcija (RF) yra apibūdinama kaip gebėjimas reflektuoti savo ir kito vidinį pasaulį prieraišumo santykių kontekste. Dėl artimų santykių svarbos RF vystymuisi, prieraišumo santykiuose patiriamas smurtas ir apleistumas gali būti susijęs su prastesniu gebėjimu reflektuoti vidinį pasaulį (Allen & Fonagy, 2008). Šie klausimai teoriškai aptariami plačiai, atsiranda ir empirinių tyrimų, atskleidžiančių vaikų patirto seksualinio smurto (Ensink et al., 2015), suaugusių retrospektyviai nurodomo smurto vaikystėje (Chiesa & Fonagy, 2014) ir prastesnės RF sąsajas. Dauguma tyrimų atliekami su vaikais ir suaugusiais, turinčiais žymių psichologinių sunkumų. Nėra aišku, ar šio teoriškai postuluojamo ir klinikinėse imtyse empiriškai stebimo ryšio kryptis yra ta pati ir neturinčiųjų klinikinio lygmens sunkumų grupėse. Atsižvelgiant į raidos perspektyvą, tampa svarbu suprasti ir kaip šie ryšiai atsiskleidžia, kai tiek smurtą, tiek RF vertina patys paaugliai. Šiame pranešime pristatomo tyrimo tikslas yra atskleisti sąsajas tarp jaunesniųjų paauglių suvokto smurto patyrimo ir jų reflektvyiosios funkcijos. Tyrime naudota Reflektvyiosios funkcijos skalė jaunuoliams (Sharp et al., 2009), suvoktas smurto patyrimas vertintas Vaikystės patirčių klausimynu, parengtu pagal Nepalankių vaikystės patirčių tyrimo klausimynus (Kaiser-CDC ACE study, Felitti et al., 1998). Tyrime dalyvavo 147 jaunesnieji paaugliai nuo 11 iki 14 metų ($M = 13,1$, $SD = 0,956$), iš jų 60 vaikinių ir 87 merginos. Tyrimas buvo atliekamas mokyklose, laisvalaikio užimtumo ir dienos centruose. Tyrimo rezultatai atskleidė, jog tie paaugliai, kurie nurodo patyrę daugiau smurto, pasižymi prastesniais RF įverčiais ($r = -0,237$, $p < 0,01$). Analizuojant skirtingų smurto rūšių ir RF sąsajas išryškėjo, kad aukštesni suvokto emocinio smurto ($r = -0,251$, $p < 0,01$) ir emocinio apleistumo ($r = -0,256$, $p < 0,01$) įverčiai yra susiję su prastesniu paauglių gebėjimu reflektuoti vidinį pasaulį prieraišumo santykiuose. Mūsų tyrimo rezultatai rodo, jog populiacijos grupėje atsiskleidžia svarbios sąsajos tarp pačių jaunesniųjų paauglių suvokiamo smurto patyrimo ir jų reflektvyiosios funkcijos. Pranešime aptariama šių rezultatų reikšmė tolesniems tyrimams ir praktiniam specialistų darbui.

3-as simpoziumo pranešimas: **Lietuvos policijos personalo, pasižymintčio potrauminio streso sutrikimo rizika, požiūris į psichologo pagalbą**

Attitudes towards psychological help in Lithuanian police personell who are at risk for post-traumatic stress disorder

Gita Argustaitė-Zailskienė, Lietuvos sveikatos mokslų universitetas, argustaite@gmail.com
Nida Žemaitienė, Lietuvos sveikatos mokslų universitetas, nidazem@gmail.com

Policijos personalas dažnai patiria ypatingai daug trauminių įvykių. Praktika bei tyrimai rodo, kad psichologo pagalba, nors ir naudinga po trauminių įvykių, Lietuvos policininkams yra sunkiai prieinama. Tyrime dalyvavo 541 policijos pareigūnai ir darbuotojai (79 proc. vyrų, 21 proc. moterų) nuo 19 iki 79 metų ($M = 34,14$; $SD = 8,75$). Tiriamieji dirba vyriausiuose policijos komisariatuose ir kitose policijos įstaigose visoje Lietuvoje. Šiame pranešime pristatoma platesnio Lietuvos vidaus tarnybos tyrimo dalis, kurios tikslas – įvertinti potrauminio streso sindromo paplitimą policijos personalo gretose ir nustatyti jo sąsajas su požiūriu į psichologinę pagalbą. Tiriamųjų buvo prašoma pildyti Los Andželo Simptomų skalę (King, 1995, lietuviškasis vertimas G.Argustaitė, N.Žemaitienė,